

13

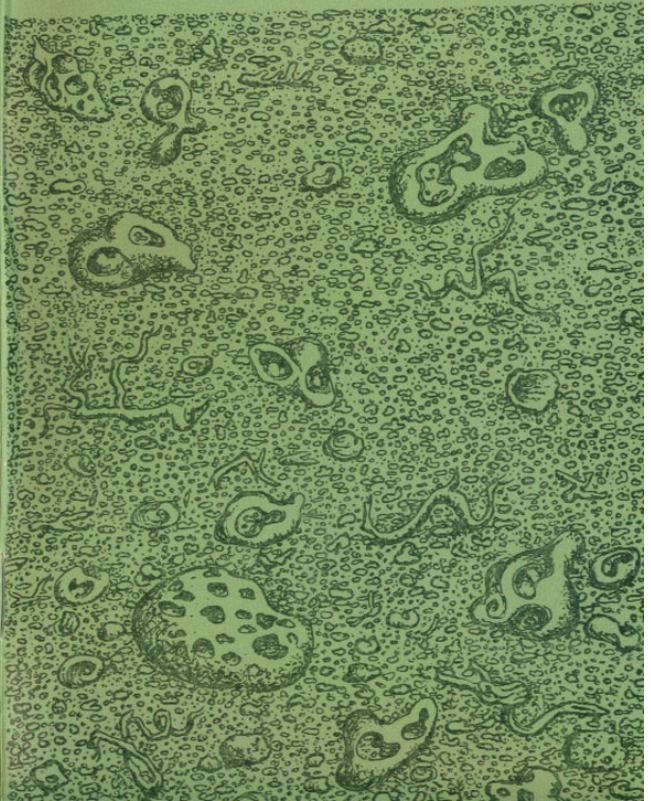
# ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΡΑΛΗΣ

Ο ΣΩΓΡΑΦΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΡΑΛΗΣ  
ΜΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ  
ΑΠΟ ΤΟΝ  
ΗΛΙΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ · ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ 1959 · 2

Διαγώνιος



1959 2



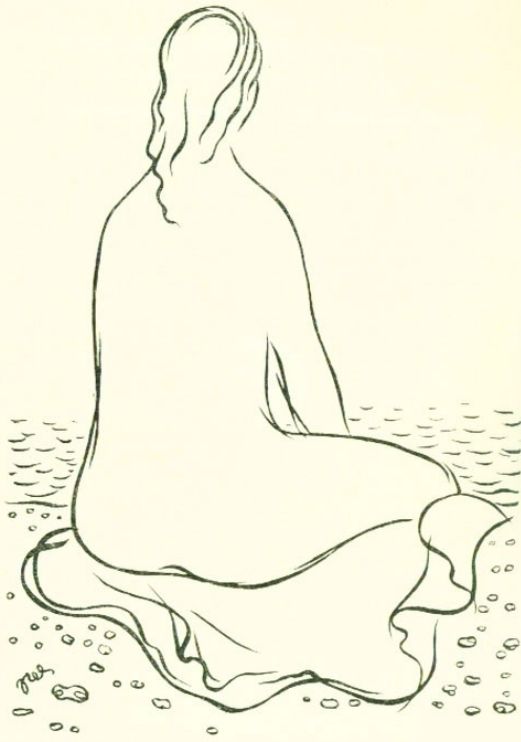
Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΡΑΛΗΣ

---

*Μιά παρουσίαση από τον Ήλια Πετρόπουλο*



*Θεσσαλονίκη, Διαγώνιος 1959 • 2*



**ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΡΑΛΙΣΣ**

*Γκι' Πέθλις κ' 1975*

Ο Γιώργος Παράλις γεννήθηκε το 1908 στον Πολύγυρο. Τέλειωσε το 1933 τη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών και συμπλήρωσε την κατάρτισή του με ταξίδια στην Αγγλία, Γαλλία, Γαλλία, Αυστρία. Έξισθος έργα του σε τρεις άτομικες και δέκα διαθιτικές εκθέσεις. Στην Πανελλήνια του 1948 τιμήθηκε με Επαινο. Μετέφερε επίσης στη μεσογεική Έκθεση Διεξαρδραίας (1958) καθώς και στην Ελληνική Έκθεση Καναδά (1959). Δίδαξε σχέδιο στο Αμερικανικό Κολέγιο Αρρατία στην Θεσσαλονίκη, όπου και διέμεινε.

Ο Παράλις έντοτα τείνει προς την αλληγορία. Το σκοπό είναι να μη γίνεται συσχέτιση με τον συμβολισμό. Το διάγραμμα της εξέλιξής του θα περιλαμβάνει: επιμέλεια, καθαρή αντίληψη και αποτύπωση λεπτομερείας, διακριτικότητα στην επιλογή θεμάτων, σιγουριά, έρπαι έρευναιτική, ειδική την εικόνα του κόσμου που έγινε κιάλας μακρυνό παραθέσ, απόκομη οναιρικη διάθεση, προσπάθεια διαπηθήσεως του φαινομένου για να συλλάθει την οδοία του πράγματος. Ο Παράλις θέλει να εξαντλήσει με συναχή παράθεση, με παγινίθι έρωχηον και ταυτοσίμων. Ο Παράλις αγαπάει τα άπλά πράγματα. Ένα στακινί με κρίνο, φράχτες και δέντρα—στό βάθος ό Χορτιάτης—ή μουριά, ή καρέκλα, οι άδοστοιμένες γλάστρες με τόν πλατύφυλλο και έρροσερό βασιλικό. Σιγά σιγά απομακρύνεται από τα άπλά—πό έρμης έχουν κάποιον σκοπό και χρησιμότητα—πράγματα και προσκαλλάται στα παραπετομένα περιφρονιμένα άνικαιμένα. Τότερα γίνεται μια άναγωγή αυτών σε μεμο-

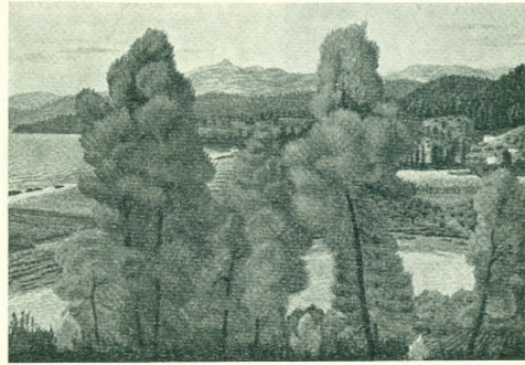
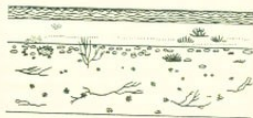
νομένα πράγματα που προβάλλονται έντονα σε ζόντο κοιμένο στην τύχη. Ποτέ δέν καταλήγει σε σύμβολα. Πράγματα έρωμένα μοναχά και με ένταση αποκοτών αθόπαρκτη ζωή και αρχίζον να μιλούν για λογαριασμό τους. Ζωγράφισε στη σειρά τοπία ξεμοναχιασμένα, έρμπος κολπίκοος της Κασοάνδρας και στη Σιθωνία, άρχοντικά και έκκλησιές της Καστοριάς και μέσα στον καινό τόπο απομονωμένα μηδαινά τιποτένια κούτσουρα και δοτά. Φογή από τό συγκεκριμένο διά των πραγμάτων. Κάθε πίνακας έχει τό δικό του άγραφο ύστερόγραφο. Ή επανλήψη θεμάτων δέν του είναι ξένα. Ή ξεκουλιασμένη βάρκα δύο φορές με τόν ίδιο τρόπο άπεδόθη. Ή πλώρη άριστερά. Στόν παλαιότερο (4) πίνακα ή θάλασσα φαίνεται, στόν νεότερο (5) συμπαράίνεται. Στόν πρώτο, ή όγγυγια άμμος υποδηλοείται με μικροσπειλιές σάθαιες, τό ίδιο και τα τοαλιά πίσου, άλλά αυτά συγκροτούν τελικώς στρωγγάλλδες τοφες τοφες. Στόν δεύτερο, τό αντίθετο. Ο πρώτος πίνακας λυρικώτερος—

4 Τίσις φασαί άγροάκι, μπάνης. 'Ο δεύτερος ήμερος, δ κκιρός θολός, πένθος στην βουλή από αυτό που κοιτάται, τα πεθαμένα άπο- τρώπια πτώματα είναι εά επιθυμητά των άθροώπων σώματα. Οι άριθμοί α, 1, 2, δεί- χνουν την φωτογραφία ενός τοπίου και έπαιτα την πρώτη και δεύτερη άπεικονί- σεις του. 'Ο ζωγράφος παίζει στο έδαφος το χορταριασμένο που έχει και ήφινους. Το πρώτο πλάνο σημαντικό με οι μακρινές όμορφές αιχμαλωτίζουν το βλέμμα. Στην άρχή δ Παραλλή προτίμηση τή συστάδα των δέντρων και πίσω τους δ,τι φαίνεται. 'Ο ιδιαίτερος όμοιος τρόπος ζωγραφισματος



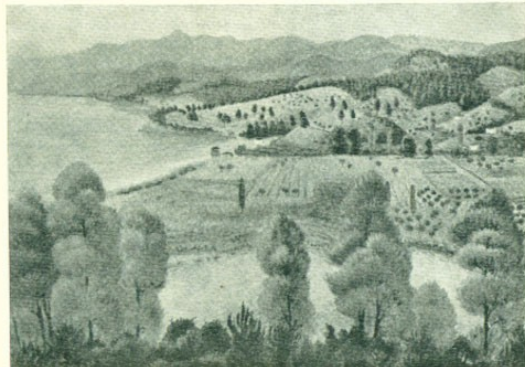
των δέντρων σε σχέση με τα πίσω και το ειδικό πράσινο τους έγκατελειψήσαν. 'Η έξαρση που δίνουν τα φρονιτωτά δέντρα στην πρώτη άπόδοση, κολοβόθηκε. 'Η άμειση πιστότης κερδίζει, τα χορτάκια συγκλίνουν στο σημείο έρώσεως, σιγοσβήνουν τα έξ- μακρια πλάνα. Λογικές σκέψεις πλημμυ- ρίζουν το νοή από τις προεκτάσεις των έργων του Παραλλή. Το τοπίο με τον σκε- λετο της βάρκας (δ) έχει πάμπολλες πιθα- νότητες άληθείας. 'Ένα σαρκιασμένο έρ- θου ξερόκλαδο που άποτυπώθηκε ενώ γήρω του στροβιλίζονται τρία φθινοπωρινά φύλλα (8) είναι ήδη άρκατά μακριά από την πραγ-

ματικότητα. Λιγότεραφαι οι πιθανότητες αι- σθητά' όμοιος τις ίδιες πιθανότητες έχει κι ένα άποιοθήποτε ήλιοθασίλαμα με τρία κόκ- κινια σίνερα. 'Αμρόστερες, στιγμές διαλε- γμένες, διαφορετικές, έντες και έντες πρα- γματικότητος. 'Ο κρινός (3) είναι δ προ- πομπές του έρθου ξερόκλαδου με τα φύλ- λα (6). Κάθετο θέμα σε κάτωτον πίννακα. Καμιά αιχμηρότης. 'Ο έρζιον με τις μα- λακίες κορυφογραμμές χαμηλά, τα νέστη γεμίζουν έναν έλόκληρον ούρανό. Το ξερό- κλαδο είναι άκριδώς κάθετο έλαφρώς δε- ξιά από την μέση του ταμπλιό. 'Έχει σε τρία σημεία κόμπους που άναγκάστουν τις τάσεις πάνω και κάτω, πολυκόμαντο, άρ- θρωτό. 'Η ροπή προς το χόμμα έρζιοντιό- νεται και χάνεται από τις γραμμές του έδάφους και τις ρίζες που δημιουργούν πέλμα. 'Η άνάταση έκλείπει σε ένα λή- γημα τής κορυφής. Τα φύλλα περιδινούν- ται. Το τρίγωνό τους είναι φυγόκέντρο, μια νέα βάση κοντά στο κέντρο του πί- ννακα.



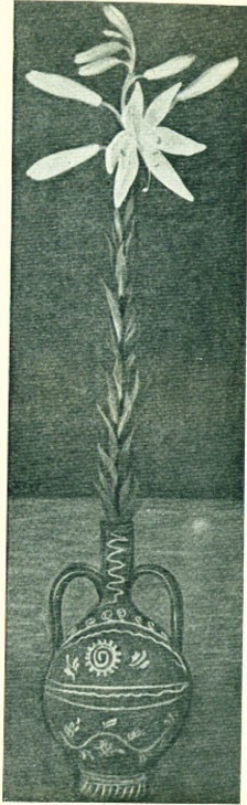
1. Τοπίο Χαλκιδικής

1954



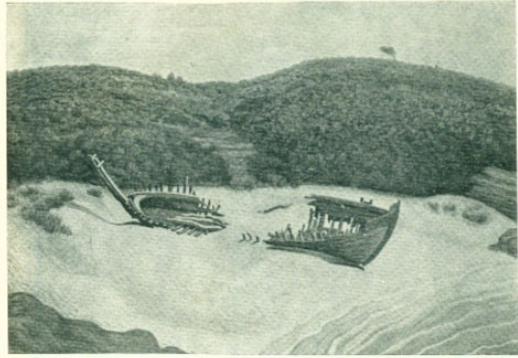
2. Τοπίο Χαλκιδικής

1956



νακκ. Οι αισθήσεις μας τρέχουν σε κρυφά νοήματα, κωνηρούν δυσωίωνα δράματα, γιατί μυστικός κατοπτρισμός μας φοβίζει. Αυτό το κλαδί μοιάζει φιδάκι—τότε ως γίνει φιδάκι. 'Ο Παράλλης είναι συλλεκτής' μαζεύει παράξενα κλωνιά, ρίζες, πολύχρωμα βότανα. 'Γιάρχει κατ' άρχην μετά δυνατότητα, τό κλαδί νά σταθεί όρθό και ταυτόχρονα πλάι του νά κλωθογραφίσουν τά τρία φύλλα κι άν δεν τό πιστεύετε, νά πόσο άληθινή είναι ή αποτύπωση της πραγματικότητας, νά οι σκοληκόμενες, νά τά σκακίματα, νά τά ξεθωριάσματα του χρόνου. Σε όλα αυτά υπάρχει μία ελευθερία που όπακοίσι οέ δικούς της σκληρούς νόμους. 'Ορισμένα ζωγραφίζει ή Παράλλη. Κορμιά, ρίζες περιπλεγμένες σάν σουλατικοί τουράδες, βράχια, κόκαλα, έρμες. Στην άκρογιαλιά άδιαφορεί για τόν ήλιο, για τό γρι - γρι. Σκόζει και παρατηρεί ότι ξέβραος ή θάλασσα. Τό φύλλο, τό ξερόκλαδο, ή άμμος, τό λιθάρι, ταυτόσημα, συγχύσει. Τό γενικώτερο σχήμα του πίνακα άπορρέει από τό κεντρικό άντικείμενο. Τά πράγματα ιστορούνται στό φυσικό τους περιβάλλον και τό περιβάλλον αποδίδεται μέ όμοια έντατική προσοχή. 'Όσορακα έπάνω σέ χειρουργική κλίση είναι έντυπωσιακό έμφέ που άποφεύγεται. Καμπύλες έλαφριές. Δύο βασικά : ή ένα πεσμένο νεκρό πράγμα (πίπτε—πτόμα) ή ένα ιστάμενο άποστρωμένο. Ζωγραφική τών τυχαίων κατ' όδόν ταπεινών συναπαντημάτων. Ποίηση και έπιστήμη τών όσων φωτίζονται ισχυρώς χωρίς νά άπωλέσουν τό μυστήριό τους. Οι πίνακες του Παράλλη έχουντας έντονη αισθήση τοπίου είναι πάντα στά πλάγια κορμιά κι όχι από πάνω και κάτω (γ). 'Ό,τι λείπει είναι ή θαζίζ και ή άριστέρος χάρος, ή όμοιος και ή άδιάφορος, ή συνέχιση. Τό έπάνω, ή ούρανός, είναι κοίλο ουδέτερο, συχνά κουραστικό, που από παράδοση παραλείπεται ή ζωγράφος τό μεγαλύτερό του μέρος και τό κάτω είναι πρώτο πλάνο,

3. Κρίσις | 1954



4. Ναυόγιο

1953



5. Τελευταία γαλήνη

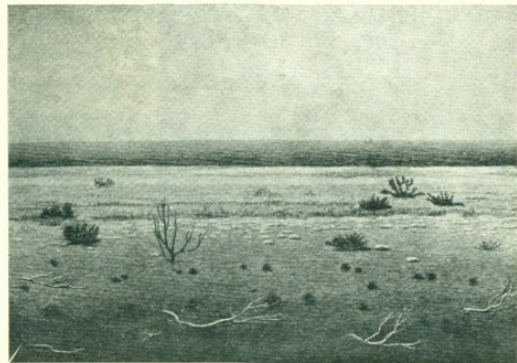
1957



6. Το σπίτι, με τη σκαμνά / 1953

είναι το άμεσο έμπρός που καταλήγει σ' έμμε, στο μάτι μας, σ' έκαστο που δεν βλέπεται. 'Η παγκοσμιοποίηση της όρασης. Στα φωτά άθραναί δ άρνητικός γεωτροπικός, φέρτος κλώνοι και κοντακισμοί, συχνά ξεραφία, άλμυρή νέκρα με τάση ήμισυ ήμισυ έτσι που δ φάρος του θανάτου χάνει πάθος. Οι ροπές οι προεχόμενες από τις πινελιές, τις γενικές γραμμές, την βαρύτητα των παρουσιάζομένων αντικειμένων, κάποια οι άπαιστοί όγκοι (11), ίσοσφρίζουν δια με συμμετρία σχημένα και οι κάθεται οι πλάγιες οι όριζόντιες οι διαγώνιες συνισταμένες των συμπλέονται οι άπλές και γεωδραμένες συζεύξεις. Σε άμύσφακτα λαμπικρομένη τα χρώματα σκορπούν άτονούν άποκτώντας μίαν στεγνότητα. 'Γραφία και τόνος μόνο στις σκίες βρίσκειται που άλλωστε είναι λίγες—δ Παραλής ζωγραφίζει τις ώρες κι έποχες του κατακόρυφου φωτισμού. Σε κάποιον πίνακά του (15) ένας μόνε γενικός χρωματισμός από τις θανατικές καλοκαιρικές

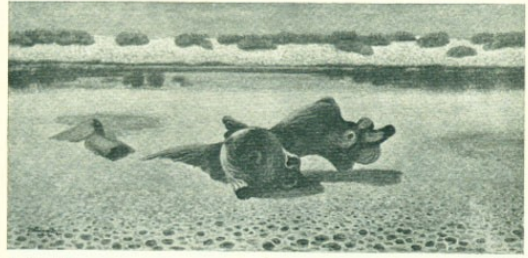
άνατανάκλασεις του φαραγγιού με τις κοκκινωπές νεροραγίες κάνει να έπιστρέφει το πανόραμο παραλόν ως ήως. Στην έξοχη δ θάνατος είναι ήρεμος και τα σχήματα του παραμένου έπί πολύ. Τα όποια όματα της ζωής με συνεχές άλλοιώσεις στρογγυλεύουν, προσαρμόζονται με τις πλυσίον μορφές, των όποιων πλέον τον βίον ζούν. Τα όσση έξασπρίζουν κι άλαφρώνουν, κορφοί άπολιώνονται, οι κροκάλες έλο και τρίβονται από τα χτυπήματα των κυμάτων, τίποτα δεν έμνέει φρίκη, τίποτα στο τέλος δεν χάνεται, κάποια θλίψη δίχως βάρος άκολουθεί τον περιπατητή. Ηούδ είθους τεχνική μπορεί να συγκρατήσει να στερεοποιήσει τις άκορμίες της φύσης και τα πάθη των ανθρώπων; 'Ο Παραλής γυμνώνει το χρώμα από την αυτοτέλειά του, εξαφανίζει κάθε σχηματισμένη, έλάχιστα άφαιρεί ή τροποποιεί από την πραγματικότητα, έλο γυρίζει έλο κοιτάζει άνήσυχα τη φύση μη ληρώνοντα κάτι, δίνοντας χρονική έκταση στις είκόνας του



7. Όσα γαλήνης



8. Διαμορφία | 1958



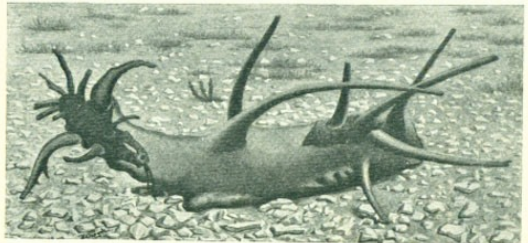
9. Άγωγία

1957

κι όλα αυτά είναι ποὺ τὸν κρατοῦν μα-  
κριὰ ἀπὸ κάθε συχέτιση μὲ τὴν φωτο-  
γραφία γιατί ἡ φωτογραφία εἶναι ἀποστα-  
γνωμένη ψυχρὴ χρονικῶς σταθερὴ καὶ μό-  
νον ὀπτικὰ δίνει μὲ ἀντικειμενικότητα μορ-  
φὲς κλειμένες. Οἱ πίνακες τοῦ Παραλῆ μι-  
λοῦν γιὰ χάρη τῶν μέλις συγκρατεῖ ἡ μνή-

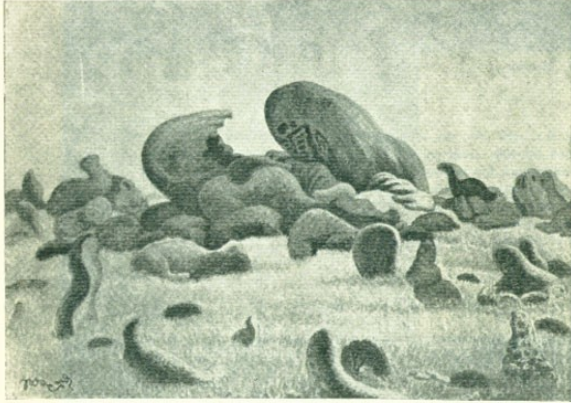
μη, μὲ ἡμερᾶδα ἐνκατενίζον τὸ τέρας, λιθά-  
ρα, βόθρυλα, γλυκαῖς λάφροι μὲ σκιερὰ δάση.  
Δάσος παρήξενο μαγεύει τὴ φωνὴ μου  
κάθε μου λέξη μιά σταγόνα αἶμα  
ἴλο μου τὸ τραγοῦδι ἕνα δέντρο  
δάσος παρήξενο ποὺ μαγεύει τὴ φωνή μου.

Ἡλίας Πετρόπουλος



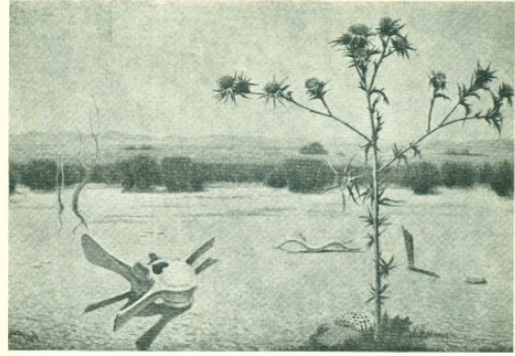
10. Τραγικό

1957



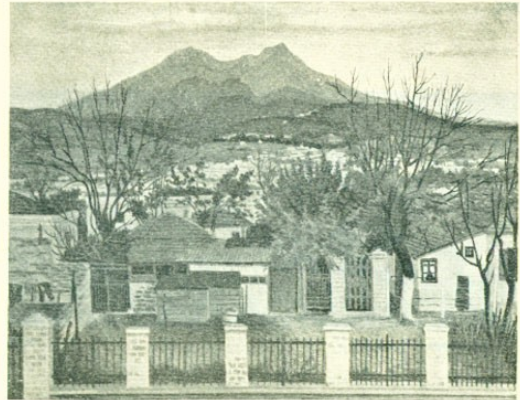
11. Πέτρινο παραμύθι

1956



12. Ματαιότης και θλίψη

1956



13. Χορτιάτης

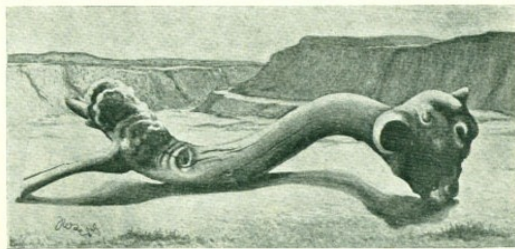
1953





14. Λαοκόων

1959



15. Κούτσουρο σι φηράγγι

1956



16. Όστεικό

1956

Γιάννης Παράλης, ζωγράφος, 'Αμερικανικόν Κολέγιον, Θεσσαλονίκη.